

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP.HỒ CHÍ MINH
KHOA KẾ TOÁN - KIỂM TOÁN
BỘ MÔN HỆ THỐNG THÔNG TIN KẾ TOÁN

HỆ THỐNG THÔNG TIN KẾ TOÁN

TẬP 2

NHÀ XUẤT BẢN PHƯƠNG ĐÔNG

LỜI NÓI ĐẦU

Tập 1 của tài liệu “**Hệ thống Thông tin Kế toán**”, chúng tôi đã trình bày các vấn đề tổng quan về hệ thống thông tin kế toán trong doanh nghiệp, đã định hướng cho người đọc trong việc tự tổ chức một hệ bảng tính dựa trên phần mềm MS Excel để có thể xử lý dữ liệu kế toán trong một doanh nghiệp có quy mô nhỏ, và cũng đã cung cấp những kiến thức cơ bản về quản trị dữ liệu với những ví dụ minh họa thông qua phần mềm MS Access.

Tiếp theo Tập 1, Tập 2 của tài liệu này được biên soạn để sử dụng cho việc học tập, nghiên cứu, giảng dạy Học phần 2 của môn học Hệ thống Thông tin Kế toán. Nội dung tập 2 này bao gồm các chương như sau:

- **Chương 1 trình bày phương pháp và công cụ lập tài liệu hệ thống**, nhằm giúp người đọc có thể vận dụng trong việc tìm hiểu, mô tả và trình bày một hệ thống thông tin kế toán, không phân biệt trong điều kiện kế toán thủ công hay kế toán máy tính.

- **Chương 2 trình bày các mô hình dữ liệu trong điều kiện tin học hóa công tác kế toán**. Với nội dung được trình bày trong chương này, người đọc có thể phân tích, xây dựng, tổ chức dữ liệu cho một hệ thống thông tin kế toán trong điều kiện kế toán máy.

- **Chương 3 và Chương 4 đi sâu tìm hiểu và trình bày về kiểm soát nội bộ**, bao gồm các quan điểm về kiểm soát và quản trị rủi ro trong doanh nghiệp, và kiểm soát nội bộ trong môi trường máy tính. Người đọc cũng có thể tìm hiểu các vấn đề liên quan giữa tổ chức ứng dụng công nghệ thông tin và kiểm soát.

- **Chương 5, 6, 7 và 8 giúp người đọc tìm hiểu và phân tích các chu trình nghiệp vụ**, nhằm hiểu rõ hơn vai trò của hệ thống thông tin kế toán trong tổng thể hoạt động của doanh nghiệp, đồng thời cung cấp một cái nhìn đầy đủ và toàn diện hơn trong vấn đề xử lý kế toán các hoạt động của doanh nghiệp.

Tài liệu này do tập thể giảng viên **Bộ môn Hệ thống Thông tin Kế toán, khoa Kế toán - Kiểm toán, trường Đại học Kinh tế TP. Hồ Chí Minh** biên soạn, bao gồm: ThS. Thái Phúc Huy (Chủ biên), ThS. Nguyễn Phước Bảo Ân (Đồng chủ biên), ThS. Nguyễn Bích Liên, ThS. Bùi Quang Hùng, ThS. Trần Thanh Thúy, và CN. Phạm Trà Lam.

Trong lần biên soạn này, chúng tôi đã cố gắng hoàn chỉnh hơn trong việc trình bày, bổ sung, cập nhật những kiến thức chuyên môn mới và phù hợp, tuy nhiên sẽ không tránh khỏi các thiếu sót. Chúng tôi xin chân thành cảm ơn và mong muốn nhận được các ý kiến đóng góp của quý bạn đọc về địa chỉ:

Bộ môn Hệ thống Thông tin Kế toán

Khoa Kế toán-Kiểm toán, Đại học Kinh tế TP Hồ Chí Minh

279 Nguyễn Tri Phương, Quận 10, TP Hồ Chí Minh

Điện thoại: (08)38.554540-(08)38.531533

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU.....	5
MỤC LỤC	7
CHƯƠNG I: CÔNG CỤ VÀ PHƯƠNG PHÁP LẬP TÀI LIỆU	
HỆ THỐNG THÔNG TIN KẾ TOÁN.....	9
1. Vai trò của việc lập tài liệu hệ thống.....	9
2. Sơ đồ dòng dữ liệu (Data Flow Diagram - DFD).....	10
3. Lưu đồ chứng từ (Document Flowchart).....	18
4. Các công cụ lập tài liệu khác.....	22
5. Giới thiệu phần mềm ứng dụng.....	23
CHƯƠNG II: TỔ CHỨC VÀ XỬ LÝ DỮ LIỆU THEO MÔ HÌNH	
REAL ĐỂ XỬ LÝ HOẠT ĐỘNG KINH DOANH.....	30
1. Các tiếp cận tổ chức dữ liệu xử lý hoạt động kinh doanh của hệ thống thông tin kế toán.....	30
2. Các tiếp cận phân tích nghiệp vụ kinh doanh để tổ chức dữ liệu.....	33
3. Tổ chức dữ liệu theo mô hình REAL.....	34
4. Thu thập dữ liệu.....	41
5. Xử lý dữ liệu.....	45
6. Thông tin kết xuất của hệ thống.....	47
7. Mã hóa dữ liệu.....	48
CHƯƠNG III: KIỂM SOÁT NỘI BỘ.....	53
1. Kiểm soát nội bộ.....	53
2. Quản trị rủi ro doanh nghiệp.....	79
3. ERM và các vấn đề quản trị doanh nghiệp.....	99

CHƯƠNG IV: KIỂM SOÁT HỆ THỐNG THÔNG TIN KẾ TOÁN	103
1. Đặc điểm môi trường máy tính ảnh hưởng đến kiểm soát nội bộ	103
2. Tổng quan về COBIT	116
3. Kiểm soát hệ thống thông tin kế toán.....	136
4. Sự an toàn và trung thực của dữ liệu	163
CHƯƠNG V: CHU TRÌNH DOANH THU	171
1. Hoạt động và dòng thông tin trong chu trình.....	172
2. Tổ chức kế toán trong chu trình doanh thu	180
3. Hoạt động kiểm soát trong chu trình	198
CHƯƠNG VI: CHU TRÌNH CHI PHÍ	204
1. Hoạt động và dòng thông tin trong chu trình.....	205
2. Tổ chức kế toán trong chu trình chi phí	213
3. Hoạt động kiểm soát trong chu trình	238
CHƯƠNG VII: CHU TRÌNH SẢN XUẤT	248
1. Các hoạt động và dòng thông tin trong chu trình.....	249
2. Tổ chức kế toán trong chu trình sản xuất.....	255
3. Hoạt động kiểm soát trong chu trình	265
CHƯƠNG VIII: HỆ THỐNG BÁO CÁO VÀ SỔ CÁI	270
1. Hoạt động và dòng thông tin trong hệ thống.....	272
2. Hoạt động kiểm soát trong hệ thống	276
PHỤ LỤC	278
A- CHU TRÌNH NHÂN SỰ.....	278
B- CHU TRÌNH TÀI CHÍNH	279
TÀI LIỆU THAM KHẢO	282